SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 111
van **CATHY COUDYSER**
datum: 10 november 2021

---

aan **HILDE CREVITS**
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Strategisch plan gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) - Top-upsysteem

Ter zitting van 6 oktober jl. stelde ik de minister naar aanleiding van vraag om uitleg nr. 4566 de vraag of er in de voorbereidingen van de opmaak van het Vlaams strategisch plan ter uitvoering van het toekomstige gemeenschappelijke landbouwbeleid onderzocht wordt of er in Vlaanderen gewerkt kan worden met een degressief uitbetalingssysteem van de Europese landbouwsteun, waardoor aan jonge boeren een hoger steunbedrag kan worden toegekend. Als het financieel niet interessant is om verder de gronden te blijven bewerken (omdat GLB-steun zou wegvallen of te laag is) zullen oudere boeren meer geneigd zijn om de gronden vrij te geven.

In haar antwoord verduidelijkte de minister dat er in het Vlaams strategisch plan voor de uitbetaling van Europese landbouwsubsidies aan jonge Vlaamse boeren een top-upsysteem vervat zit. Daarnaast gaf de minister ook aan dat er eveneens gewerkt wordt aan een goede definitie van de term 'actieve landbouwer' waardoor de Europese landbouwsteun maximaal terecht kan komen bij de actieve boeren, ofwel boerende boeren.

Uit het antwoord op mijn eerdere schriftelijke vraag nr. 566 van 15 mei 2020 leid ik af dat onder de boerende boer de landbouwer moet worden verstaan die actief bijdraagt tot de voedselvoorziening en de doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. In haar antwoord op dezelfde vraag stelde de minister ook nog dat voor de definitie van het begrip 'echte landbouwer' moet worden gewerkt binnen de krijtlijnen van een Europese kaderdefinitie en dat de Europese besluitvormingsprocedure daarover (op dat moment) nog aan de gang was.

1. Kan de minister het top-upsysteem waarvan sprake voor jonge boeren in detail toelichten?
2. Kan de minister verduidelijken in welke mate het gaat om een nieuwe methodiek die in Vlaanderen is uitgewerkt dan wel of de administratie zich (deels al dan niet geheel) hiervoor heeft laten inspireren door reeds bestaande uitbetalingssystemen in andere Europese lidstaten?
3. Hoe schat de minister de kans in dat dit systeem de toetssteen van de Europese Commissie zal kunnen doorstaan? Werd dit specifieke aspect van het Vlaamse strategisch plan reeds informeel afgetoetst bij de Europese Commissie en zo ja, welke standpunten heeft Europese hiertegenover precies ingenomen? In welke mate heeft het Europese standpunt aanleiding gegeven tot bijsturingen van de uitgewerkte regeling?

4. In welke mate werden Vlaamse stakeholders die de belangen van jonge boeren in Vlaanderen behartigen, zoals de Groene Kring, betrokken bij de uitwerking van deze regeling?
5. Kan de minister de Europese kaderdefinitie van 'actieve boer' zoals die vervat ligt in het politieke akkoord dat voor de zomer is bereikt en waarin de eigen Vlaamse definitie moet worden ingepast, uiteenzetten?
6. Hoe luidt concreet de uitgeschreven definitie van 'actieve boer' zoals vervat in het ontwerp strategisch plan ter uitvoering van het toekomstige GLB aanreiken en kan de minister het proces verduidelijken via dewelke deze definitie tot stand is gekomen?
7. Welke concrete indicatoren zullen worden gehanteerd om te bepalen of een specifieke landbouwer (voldoende) actief bijdraagt tot de voedselvoorziening en bijgevolg in aanmerking komt voor steun via GLB? In welke mate is er daarover bij de stakeholders eensgezindheid dan wel sprake van uiteenlopende visies en ingeval van het laatste, kan worden verduidelijkt op welke punten de visies precies verschillen van elkaar?

HILDE CREVITS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD
op vraag nr. 111 van 10 november 2021
van **CATHY COUDYSER**

---

1. Dit interventietype, dat in het nieuwe GLB (2023-2027) 'aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers' wordt genoemd, geeft jonge landbouwers aanvullende inkomenssteun na de initiële oprichting van hun bedrijf. Voor jonge landbouwers en instappers in de landbouw is het immers financieel heel moeilijk om nieuwe economische activiteiten in de landbouwsector op te zetten en tot ontwikkeling te brengen: ze hebben een beperkte financiële buffer terwijl de grond- of pachtprijzen en overnamekosten hoog zijn. Ondersteuning van het inkomen is dus noodzakelijk. Naast voorwaarden rond eerste installatie moet er ook voldaan zijn aan voorwaarden rond leeftijd, zeggenschap en vakbekwaamheid.

   Deze aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers kan maximaal 5 jaar verleend worden, in de vorm van een jaarlijkse ontkoppelde betaling per subsidiabele hectare of via een vast bedrag per jonge landbouwer. Er kan (volgens de ontwerpverordening) ook voor gekozen worden om deze steun enkel te verlenen voor een maximum aantal hectaren per jonge landbouwer.

   Binnen het strategisch plan moet minimaal 3% van het Pijler 1-budget gaan naar de doelstelling 'het aantrekken en behouden van jonge landbouwers en andere nieuwe landbouwers en vergemakkelijken van duurzame bedrijfsontwikkeling in landbouwgebieden'. Dit kan volgens de ontwerpverordening via de interventie aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers en/of vestigingssteun voor jonge landbouwers en/of investeringsinterventies met een hoger steunpercentage voor jonge landbouwers.

2. De voorwaarden voor de betaling voor jonge landbouwers worden in het huidige GLB bepaald door de Europese regelgeving, waarbinnen Vlaanderen eigen, beperkte keuzes kan maken. De kennis uit het huidige GLB, de nodenanalyse, overleg met stakeholders en eventuele andere elementen vormen de basis voor de uitwerking van de nieuwe aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers.

3. Bij de uitwerking wordt rekening gehouden met alle informatie van de Europese Commissie aan de lidstaten. Een inschatting maken van de kans dat dit voorstel de toets zal doorstaan, is niet mogelijk. Aangezien heel wat voorwaarden al in de ontwerpverordening vervat zijn, zullen mogelijke bijsturingen vermoedelijk beperkt zijn.

4. Overleg met de Vlaamse stakeholders vond regelmatig plaats, ook met de stakeholders die de belangen van de jonge boeren behartigen in Vlaanderen.

5. De Europese kaderdefinitie, waarbinnen we de Vlaamse definitie voor actieve landbouwer uitwerken, is:
   - 'Actieve landbouwers wordt zodanig gedefinieerd dat uitsluitend steun wordt verleend aan natuurlijke of rechtspersonen dan wel groepen natuurlijke of rechtspersonen die ten minste een minimumniveau aan landbouwactiviteit verrichten, waarbij pluri-actieve landbouwers of deeltijdse landbouwers niet noodzakelijkerwijs van steun worden uitgesloten. Objectieve en niet-

discriminerende criteria kunnen worden toegepast, zoals: een inkomenstoets, de arbeidsinput op het landbouwbedrijf, het ondernemingsdoel, en de opname van hun landbouwactiviteiten in nationale of regionale registers. Dergelijke criteria kunnen een of meerdere door de lidstaten gekozen vormen aannemen, bijvoorbeeld van een negatieve lijst waarbij een landbouwer het predicaat actieve landbouwer ontzegd wordt.' Een bezwaarprocedure is dan steeds nodig.

- Deze kaderdefinitie laat ook toe om in het strategisch plan een maximumbedrag aan rechtstreekse betalingen in te stellen. Hierdoor kunnen landbouwers die in het voorgaande jaar onder dit maximum aan rechtstreekse betalingen vielen, automatisch als 'actieve landbouwers' gemerkt worden. Dit maximum mag dan niet hoger zijn dan 5.000 euro. Dit systeem bestaat ook in het huidige GLB maar wordt niet toegepast in Vlaanderen.

6-7. De uitwerking van de definitie van actieve landbouwer startte uit de nodenanalyse en het onderzoeken van mogelijke opties en databronnen. Dit proces liep parallel met overleg met de verschillende betrokkenen. Moeilijk in het proces is dat het op Europees niveau lang onduidelijk bleef over de kaderdefinitie.

Eerst en vooral spreekt men in het kader van de actieve landbouwer, beter over voldoende bijdrage aan landbouwactiviteit, niet aan voedselvoorziening. In de definitie van actieve landbouwers zal gekeken worden naar een minimumniveau aan landbouwactiviteit zoals het Europese kader voorschrijft en die via een verdiencapaciteit zal bepaald worden. Deze zal zo ingesteld worden dat pluri-actieve landbouwers of deeltijdse landbouwers niet noodzakelijkerwijs van steun worden uitgesloten (zoals ook voorzien binnen het Europese kader). Daarnaast worden momenteel nog andere criteria beoogd. Uit stakeholderoverleg bleek dat het belangrijk is dat de GLB-steun terecht komt bij de 'boerende boer'. Er is ook vraag naar het uitsluiten van de 'industriële' landbouwbedrijven. De landbouwadministratie heeft dit uitgebreid onderzocht, maar vond tot nog toe geen objectieve parameters om industriële landbouwbedrijven te definiëren. Naast de definitie actieve landbouwer voorziet de verordening ook mechanismen voor een doelgerichtere ondersteuning, zoals de aanvullende herverdelende basisinkomenssteun voor duurzaamheid, verlaging van betaling en interne convergentie.